

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 ฉบับปรับปรุง 2533 มีโครงสร้างหมวดประสบการณ์ที่จัดให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทักษะ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ และกลุ่มประสบการณ์พิเศษ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2535, หน้า 2)

การนำหลักสูตรไปใช้นั้น เป็นแนวทางให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามหลักสูตรที่มุ่งให้ผู้เรียนนำประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต และมุ่งสร้างเอกภาพของชาติ โดยมีเป้าหมายหลักร่วมกัน แต่ให้ท้องถิ่นมีโอกาสพัฒนาหลักสูตรบางส่วนให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการ ตามแนวดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้สัมพันธ์ เชื่อมโยง หรือบูรณาการ ทั้งภายในกลุ่มประสบการณ์และระหว่างกลุ่มประสบการณ์ให้มากที่สุด เพื่อให้เกิดความรู้ที่มีความหมาย มีความหลากหลาย และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ครูทำหน้าที่เป็นผู้จัดการ เป็นผู้ดำเนินการวางแผน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากที่สุด ครูต้องปรับเนื้อหา กระบวนการและทฤษฎีการเรียนการสอนต่าง ๆ ให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่จะเอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ครูจะต้องกำหนดกิจกรรมที่จะให้ผู้เรียนปฏิบัติอย่างหลากหลาย และเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ตามความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540-2544 เน้นในเรื่องการพัฒนาคน โดยมีความเชื่อว่าหากคนได้รับการพัฒนา คนจะสามารถช่วยพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และประเทศชาติในที่สุด

สังคมทุกวันนี้เชื่อมโยง ชับซ้อน เคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มนุษย์ไม่สามารถเผชิญกับความซับซ้อน และความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้ จึงเกิดภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต จำเป็นต้องใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการปรับความสามารถ และทักษะของมนุษย์ให้สามารถเผชิญกับปัญหาใหม่ ๆ และแก้ไขปัญหาใหม่ ๆ ได้ เช่น ปัญหาด้านเศรษฐกิจในปัจจุบัน เป็นผลกระทบโดยเฉพาะด้านอาชีพการงาน เป็นต้น ประเด็นของการปรับ

ระบบให้เกิดการศึกษาตลอดชีวิตจึงเป็นประเด็นหลักของการปฏิรูปการศึกษา เพราะการปฏิรูปการศึกษา เป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการเรียนรู้อันหลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน ดังคำกล่าวของ ประเวศ วะสี (2543, หน้า ก-ข) หัวใจของการปฏิรูปการศึกษา คือ การปฏิรูปจากการยึดวิชาเป็นตัวตั้ง มาเป็นยึดมนุษย์ หรือผู้เรียนเป็นตัวตั้ง หรือเรียกว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด

นอกจากนั้น หลักทางพุทธศาสนาถือว่า ชีวิต คือ การศึกษาและการศึกษา คือ ชีวิต ศาสนาอื่นก็เช่นเดียวกัน ชีวิตและการศึกษาอยู่ที่เดียวกัน คือ ยึดหลักการพึ่งตนเองแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2540

จากคำกล่าวข้างต้น สอดคล้องกับการปฏิรูปการเรียนรู้ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติ ปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การเรียนรู้มีผู้เรียนสำคัญที่สุดแทนที่จะเป็นครู หรือเนื้อหาวิชาตามแบบเดิมซึ่งกำหนดไว้ในหมวด 4 (มาตรา 22-30) เริ่มด้วยปรัชญา ความเชื่อว่าผู้เรียนทุกคนเรียนรู้ และพัฒนาเองได้ การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ กระบวนการจัดการศึกษาต้องมุ่งให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมาตรา 24 เน้นเรื่องการจัดกระบวนการเรียนรู้ มุ่งฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การแก้ปัญหา และกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ การประยุกต์ใช้ความรู้ การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง การฝึกปฏิบัติให้ทำได้

การใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องและการบูรณาการผสมผสาน สารความรู้ต่าง ๆ อย่างสมดุล ทั้งความรู้และคุณธรรมโดยมุ่งหวังให้ผู้เรียน มีทักษะและกระบวนการเรียนรู้เหล่านั้นติดตัวผู้เรียนไปเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะการดำรงชีวิตอย่างมีคุณธรรม

กลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพเป็นกลุ่มประสบการณ์ที่มุ่งให้ผู้เรียนมีนิสัยรักงานเห็นประโยชน์ของการทำงานเป็น ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ อันจะนำไปสู่การดำรงชีวิตที่ดี พึ่งตนเองได้ และเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ กลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ จึงมีความสำคัญ โดยเฉพาะส่วนที่ให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัด และความสนใจ เพื่อสำรวจตนเองเป็นการปูพื้นฐานในด้านอาชีพกลุ่มการทำสวนทุเรียน เป็นเรื่องแกนเชื่อมโยงกับวิชาอื่น ๆ ในการสอนแบบบูรณาการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่ยึดเอาสภาพปัญหา กิจกรรมหรือการดำรงชีวิตในสังคมเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ที่อาศัยความเชื่อมโยง ความรู้ต่าง ๆ เข้าด้วยกันอย่างมีความหมาย เพื่อให้เกิดจุดเน้นของเนื้อหาที่ต้องการศึกษาระหว่างโลกของสิ่งที่เรียน กับโลกของความจริง ผู้เรียนต้องใช้ความคิด ความรู้สึก ประสาทสัมผัสในการเรียนรู้ ทำให้เกิดการเรียนรู้ มีลักษณะองค์รวมของชีวิต มีความหมายอันนำไปสู่การเพิ่มพูนความสามารถในการจำ และการแก้ปัญหาทำให้เกิด การถ่ายโยงการเรียนรู้จากห้องเรียนไปสู่การปฏิบัติ ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน

การเรียนการสอนเป็นหัวใจสำคัญที่สุดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อัญชลี สารวดีนะ (2542, หน้า 29) ได้กล่าวถึง นักเรียนจะบรรลุจุดหมายของการบูรณาการการสอน ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญจะต้องใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย เช่น เกมการศึกษา สถานการณ์จำลอง กรณี ตัวอย่าง บทบาทสมมุติ ศูนย์การเรียนรู้ การถามตอบ อภิปราย กลุ่มย่อย การแก้ปัญหา การเรียนรู้ แบบร่วมมือ ศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเองทัศนศึกษา นอกสถานที่ การเรียนรู้ จากห้องสมุด การเรียน การสอน เพื่อพัฒนากระบวนการคิด และความคิดรวบยอดการฝึกภาคสนามและชุดการสอน เพื่อ ช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังช่วยให้ผู้สอนเกิดความมั่นใจ พร้อมทั้งจะสอน อีกด้วย การใช้สื่อการสอนมีความจำเป็นมาก มีผู้ผลิตและผู้ทำสื่อมาใช้มากขึ้น ได้แก่ ใบงาน ใบความรู้ เครื่องมือ เครื่องใช้ของจริง ของจำลอง วัสดุ รูปภาพ แผนภูมิและเอกสาร สิ่งพิมพ์ เครื่องมือเหล่านี้เป็นสิ่งจำเป็นในการที่จะให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ควรนำสื่อการสอน และเทคโนโลยีทางการศึกษาต่าง ๆ เข้ามาประกอบการสอน เพราะสื่อการสอนที่เหมาะสมกับวัยของ เด็กจะเป็นการสร้างความสนใจให้เด็กมีปฏิกิริยาตอบสนองได้มากขึ้นเกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้ดี และเป็นการจัดประสบการณ์เรียนรู้ จากรูปธรรมสู่นามธรรมมากขึ้น

ดังนั้น นักการศึกษาจึงพยายามคิดค้นวิธีเพื่อแก้ปัญหาทางการศึกษา และเทคโนโลยีเข้ามา เสริมสร้าง คุณภาพของการศึกษาในระดับประถมศึกษาโดยผลิตออกมาในลักษณะสื่อประสมและ เป็นชุด เรียกว่า “ชุดการสอน” การสร้างชุดการสอนเป็นวิธีง่าย ๆ ซึ่งทางโรงเรียน หรือครูสามารถ ดำเนินการได้เอง การสร้างสื่одังแต่ 2 ชนิดขึ้นไปมาใช้ร่วมกัน ในชุดการสอนเป็นเครื่องมือ ประกอบการเรียนการสอนเพื่อให้เป็นไปตาม จุดประสงค์ที่วางไว้ เป็รื่อง กุมุท (2519, หน้า 114-115) กล่าวว่า ชุดการสอนเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาอย่างหนึ่ง ซึ่งหมายถึงจะใช้สอนเนื้อหา ความรู้ทางวิชาชีพ ในระดับประถมศึกษา เพราะเด็กสามารถเรียนรู้จากเอกสารและวัสดุศึกษาตาม ลำดับขั้นตอนตามความสามารถและความสนใจของแต่ละคน

ในระดับประถมศึกษา วิชางานเกษตรเป็นวิชาที่มีความสำคัญวิชาหนึ่งของการเรียน การสอนในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ จะเห็นได้จากโครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร งานเกษตรจัดอยู่ในงานบังคับหรืองานที่ต้องเรียนอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้งนี้เนื่องจากงานเกษตร เป็นรากฐานที่สำคัญทั้งทางเศรษฐกิจและ สังคมของประเทศเป็นเวลานาน โดยเฉพาะที่จังหวัดจันทบุรี ประชากรประกอบอาชีพภาค เกษตรกรรมเพาะปลูกไม้ผล และ ไม้ยืนต้น ที่ปลูกมากเป็นอันดับหนึ่งของภาคตะวันออก ได้แก่ทุเรียน และมากที่สุดของประเทศ หรือเทียบเป็นอันดับหนึ่งของโลก จึงนับได้ว่า ทุเรียนเป็นพืช เศรษฐกิจ ที่สำคัญเป็นไม้ผลที่ทำรายได้ให้จังหวัดเป็นอันดับหนึ่ง ซึ่งปลูกได้ในทุกพื้นที่ของจังหวัด

(สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจันทบุรี, 2542, หน้า 2) ทุเรียนเป็นไม้ผลท้องถิ่นที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตชนิดหนึ่งของประเทศที่ควรแก่การศึกษา

จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะสร้างชุดการสอนแบบบูรณาการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เรื่องทุเรียน สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพ 80/80 เพื่อให้ครูผู้สอนใช้เป็นแนวทางในการบูรณาการสอน อันจะเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสร้างชุดการสอนแบบบูรณาการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เรื่องทุเรียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ได้ชุดการสอนแบบบูรณาการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เรื่องทุเรียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. เพื่อเป็นแนวทางในการบูรณาการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 5 กลุ่มประสบการณ์จากโครงสร้างหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชาย-หญิง ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2544 โรงเรียนบ้านท่าปาก อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียน 20 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง
2. ขอบเขตเนื้อหา เนื้อหาที่ใช้ในการสร้างชุดการสอนแบบบูรณาการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บูรณาการเนื้อหาจากโครงสร้างหลักสูตร 5 กลุ่มประสบการณ์ คือ
 - 2.1 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยย่อยที่ 2 เรื่องพืช
 - 2.2 กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ งานเกษตร และงานเลือก งานที่เตรียมไปสู่อาชีพ แขนงงานบ้าน งานการโภชนาการ เรื่อง การถนอมอาหาร แขนงงานเกษตร การปลูกพืช กลุ่มการทำสวนผลไม้ เรื่องการปลูกทุเรียน
 - 2.3 กลุ่มทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง การคิดคำนวณ กลุ่มทักษะภาษาไทย เรื่อง การฟัง พูด อ่าน และเขียน

2.4 กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านจริยศึกษา เรื่อง ความซื่อสัตย์ สุจริต ด้านศิลปศึกษา เรื่อง การวาดภาพส่วนต่าง ๆ ของพืช

2.5 กลุ่มประสบการณ์พิเศษด้านภาษาอังกฤษ การฟัง พูด อ่านและเขียน
จัดเนื้อหาวิชาอย่างที่เรียกว่า หน่วยบูรณาการทางการสอน (Integrated Units Teaching) เป็นเนื้อหาที่บูรณาการ เรื่องทุเรียน ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาต่อไปนี้

1. หน่วยเลือกหัวเรื่องเรียนรู้
2. หน่วยราชาแห่งไม้ผลเมืองไทย
3. หน่วยการขยายพันธุ์ทุเรียน
4. หน่วยการปลูกและการบำรุงรักษา
5. หน่วยการผลิต
6. หน่วยการตลาด
7. หน่วยการแปรรูป
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มี 2 ชนิด

3.1 ชุดบูรณาการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เรื่องทุเรียน สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบบูรณาการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น
สำคัญ เรื่องทุเรียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้ง 5 กลุ่มประสบการณ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. กลุ่มตัวอย่างของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 โรงเรียนบ้านท่าปอ อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี จำนวน 20 คน
ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

5. ระยะเวลาในการทดลอง ใช้เวลาทั้งสิ้น 38 คาบ โดยทำการทดลอง 7 ครั้ง ดังนี้
ครั้งที่ 1 4 คาบ ๆ ละ 20 นาที และ
ครั้งที่ 2-7 ครั้งละ 6 คาบ ๆ ละ 20 นาที

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ชุดการสอน หมายถึง สื่อการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นชุดของสื่อประสม (หมายถึง การใช้สื่อตั้งแต่สองชนิดขึ้นไปร่วมกัน เพื่อให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ และลักษณะเนื้อหา เรื่องทุเรียน แต่ละชุดการสอน ช่วยให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ซึ่งกันและกันตามลำดับขั้นที่จัดเอาไว้) ตามแนวของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ ชุดการสอนทุกชุดประกอบด้วย

1.1 คู่มือครู เป็นคู่มือและแผนการสอนสำหรับครูผู้สอน ภายในคู่มือจะชี้แจงวิธีการใช้ชุดการสอนอย่างละเอียด

1.2 คู่มือนักเรียน เป็นคู่มือมีคำชี้แจงบอกรายละเอียดการใช้ชุดการสอน และแบบฝึกปฏิบัติการเรียนชุดการสอนสำหรับนักเรียน

1.3 บัตรคำแนะนำ เป็นส่วนที่บอกให้ผู้เรียนดำเนินการเรียนหรือประกอบกิจกรรมแต่ละอย่างตามลำดับที่กำหนดไว้

1.4 เนื้อหาสาระและสื่อ บรรจุไว้ในรูปของสื่อการสอนต่าง ๆ ประกอบด้วย สไลด์ เทปบันทึกเสียง แผ่นภาพโปร่งใส ของตัวอย่าง รูปภาพ บรรจุไว้ในกล่อง

1.5 แบบประเมินผล ผู้เรียนจะประเมินผลด้วยตนเองหลังเรียนชุดการสอนแต่ละชุด ด้วยแบบฝึกครบ 7 ชุด และทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. บูรณาการการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การเชื่อมโยงวิชาหนึ่งเข้ากับวิชาอื่น ๆ ในการสอน เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างวิชาและความสัมพันธ์ของวิชาต่าง ๆ เหล่านั้นกับชีวิตจริงของผู้เรียน จะต้องศึกษาและลงมือปฏิบัติ ด้านเนื้อเรื่องและวิธีสอนไปพร้อมกัน

2.1 บูรณาการสอน เรื่องทุเรียน หมายถึง การเชื่อมโยงวิชาต่าง ๆ จากหมวดประสบการณ์ 5 กลุ่ม ในหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) มีลักษณะดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ ประกอบด้วย ภาษาไทยและคณิตศาสตร์ ภาษาไทย คือ การฟัง-พูด อ่าน และเขียน

คณิตศาสตร์ คือ เรื่องการคิดคำนวณ

กลุ่มที่ 2 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยที่ 2 เรื่องพืช

กลุ่มที่ 3 กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านจริยศึกษา ความซื่อสัตย์สุจริต คุณธรรมของอาชีพทำสวน ศิลปศึกษา เรื่องการวาดภาพส่วนประกอบต่าง ๆ ของพืช

กลุ่มที่ 4 กลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพ ว่าด้วยประสบการณ์ทั่วไปในการทำงาน และความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพเกษตร เรื่องการขยายพันธุ์ และการปลูกและบำรุงรักษา งานบ้าน งานอาหารและโภชนาการ เรื่องการแปรรูปอาหาร

กลุ่มที่ 5 กลุ่มประสบการณ์พิเศษว่าด้วยกิจกรรม ตามความสนใจของนักเรียน เรื่องการฟัง พูด อ่าน และเขียนคำศัพท์

จัดเนื้อหาเรื่องทุเรียน อย่างที่เรียกว่า หน่วยบูรณาการทางการสอน เรื่องทุเรียน เป็นหัวเรื่องหลัก ประกอบด้วยเนื้อหาย่อยแต่ละชุด ดังนี้

1. หน่วยเลือกหัวเรื่องเรียนรู้
2. หน่วยราชาแห่งไม้ผลเมืองไทย
3. หน่วยการขยายพันธุ์ทุเรียน
4. หน่วยการปลูกและการบำรุงรักษา
5. หน่วยการผลิต
6. หน่วยการตลาด
7. หน่วยการแปรรูป

2.2 บูรณาการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยวิธีการสอนที่หลากหลาย หมายถึง วิธีสอน ดังต่อไปนี้

การอภิปรายซักถามสารัตถ์ ศูนย์การเรียนรู้ การฝึกปฏิบัติ การทดลอง การศึกษา นอกสถานที่ ใช้ชุดการสอนด้วยการให้นักเรียนปฏิบัติจริง ออกไปสำรวจศึกษาด้วยตนเอง

3. ทุเรียน หมายถึง ไม้ผลยืนต้นชนิดหนึ่ง ใบเป็นใบเดี่ยวออกสลับกัน ดอกออกเป็นช่อตามลำต้น หรือกิ่ง ดอกแต่ละดอก เป็นดอกสมบูรณ์เพศขนาดใหญ่ ผลขนาดใหญ่รูปกลม หรือกลมรี สีของผลมีตั้งแต่ สีเขียวมะกอก-สีเหลือง เปลือกหนา มีหนามแข็งไม่เรียบว้าเป็นพู มีประมาณ 5 พู ผลแก่เต็มที่จะแตกตามยาวแต่ละพูมีเมล็ด 1-2 เมล็ด เมล็ดฝังตัวอยู่ในเนื้อสีขาวแกมเหลือง รสหวานมัน เป็นพันธุ์ไม้พื้นเมืองของมาเลเซียมีผู้นำมาปลูกที่จังหวัดจันทบุรีนานแล้ว พันธุ์ที่นิยมปลูก เช่น กระดุม จะนี หมอนทอง และก้านยาว ออกดอกประมาณเดือนธันวาคม เดือนเมษายนก็เริ่มมีผลขายในท้องตลาด มีผลผลิตออกมากเดือนพฤษภาคม-เดือนมิถุนายน การขยายพันธุ์ คัดดา ค่อยอด และทาบกิ่ง

ประโยชน์ รับประทานผลแก่ เนื้ออาจเก็บไว้ได้นานโดยการแปรรูป เช่น กวน ทอดกรอบ ฯลฯ

4. ประสิทธิภาพของชุดการสอน หมายถึง คุณภาพของชุดการสอนแบบบูรณาการ สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เรื่องทุเรียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนกลุ่มตัวอย่างใช้ศึกษา ตลอดจนทำแบบฝึกหัด ด้วย 7 ชุดแล้วทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

5. เกณฑ์มาตรฐาน หมายถึง เกณฑ์ที่ผู้วิจัยใช้เป็นมาตรฐานในการพิจารณาประสิทธิภาพของชุดการสอน 80/80 กำหนดโดยอาศัยความชำนาญของผู้เชี่ยวชาญทางการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของจำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบฝึกหัด หลังการเรียนรู้ชุดการสอน ถูกต้องผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของจำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องทุเรียน ถูกต้องผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

เกณฑ์ที่กำหนด หมายถึง ระดับคะแนนจุดตัด ซึ่งได้มาจากการใช้ดุลยพินิจของครูผู้สอน พิจารณาค่าความน่าจะเป็นที่นักเรียนมีสมรรถภาพต่ำสุดที่จะยอมรับได้ตอบข้อสอบถูก

6. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนชุดบูรณาการสอนทั้ง 7 ชุด